U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně: **J. O.**, zastoupená Mgr. Vítem Brožkem, advokátem se sídlem Slavíkova 23/1568, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2011, č. j. 56 Az 31/2011 – 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 28. 11. 2011, č. j. 56 Az 31/2011 – 28, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 16. 6. 2011, č. j. OAM-164/ZA-ZA06-ZA09-2011, kterým byla žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 352/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že stěžovatelka nebyla v zemi původu pronásledována, ani se pronásledování důvodně neobávala. Jak sama uvedla, ze země původu odešla výhradně proto, že následovala svého manžela. I když rodiče nesouhlasili s jejím sňatkem, stěžovatelka netvrdila, že by kvůli tomu byla vystavena ze strany rodičů či někoho jiného jednáním, jež by bylo možno kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka se obává, že v případě návratu jí hrozí smrt „za sňatek s bělochem“. Ministerstvo tedy podle krajského soudu správně vyhodnotilo tyto obavy jako nedůvodné. Dále správně poukázalo na skutečnost, že již od roku 2006 žila stěžovatelka v Lagosu, tedy mimo oblast, kde se narodila, přičemž své obavy vztahovala ke kmenovým příslušníkům státu Benin. Vzhledem k velké rozloze Nigérie a možnosti svobody pohybu je nejjednodušším řešením obav přestěhování. Ministerstvo z opatřených podkladů – Zpráva MZ USA o dodržování lidských práv v Nigérii za rok 2010 - tuto možnost ověřilo a dále zjistilo, že v případě problémů je možno se rovněž obrátit na kompetentní orgány země původu.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka kasační stížnost ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., v níž namítala, že je nezbytné, aby se Nejvyšší správní soud vyslovil k tomu, zda v tradičních afrických společnostech může být pro nerespektování přání rodiny, případně kmenových pravidel, ohrožen život a zdraví takové osoby, tedy zda jí hrozí nebezpečí vážné újmy podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Zodpovězení této otázky může mít dopad nad rámec tohoto konkrétního případu. Dále stěžovatelka namítala, že krajský soud vycházel pouze ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv za rok 2010 a nezabýval se již tvrzením stěžovatelky, že v její vlasti je tabu vzít si bělocha, že jí tento sňatek rodina zakázala. V posledních měsících se situace v Nigerii značně změnila. Došlo k prudkému nárůstu násilností spojených s náboženským radikalismem, což činí závěry obsažené v citované zprávě neaktuálními. V druhé polovině roku 2011 eskalovaly jak náboženské konflikty, tak střety etnické a teritoriální, hrozí zavedení práva šaría. Některé jeho prvky jsou již na území Nigérie aplikovány a lze si snadno představit, že protivení se vůli rodiny a kmene může mít fatální důsledky. Krajský soud a ministerstvo tak nezjistily skutečný stav věci, vycházely z nedostatečných podkladů a nevypořádaly se stěžejními námitkami a jejich rozhodnutí jsou nepřezkoumatelná. Stěžovatelka proto navrhla zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, přesahuje-li vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je *„…natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Pokud stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost, jak rozhodnutí ministerstva, tak i rozsudek krajského soudu odpovídají požadavkům přezkoumatelného správního a soudního rozhodnutí, formulovaných v rozsáhlé judikatuře Nejvyššího správního soudu k pojmu nepřezkoumatelnosti (např. viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz). Ministerstvo stěžovatelkou uváděné okolnosti posuzovalo na podkladě informací Zprávy MZ USA o dodržování lidských práv za rok 2010, což byl v tomto případě dostatečný podklad pro posouzení toho, zda stěžovatelka má v případě potíží s příbuznými možnost řešit je v zemi původu, např. přesídlením.

K námitce nesprávného právního posouzení obavy stěžovatelky z potíží či potrestání za její sňatek s bělochem Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, v níž opakovaně vyslovil, že „*poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů*“ (viz rozsudek soud ze dne 31. 3. 2005, č. j. 5 Azs 268/2004 – 75, dostupný na www.nssoud.cz). Případy potíží se soukromými osobami byly opakovně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. Např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*potíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním*“. Dále lze odkázat např. na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2009, č. j. 6 Azs 50/2009 – 55, ze dne 7. 5. 2009, č. j. 6 Azs 11/2009 - 67, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 1 Azs 48/2009 – 115, dostupné na www.nssoud.cz, které se zabývaly otázkou nucených sňatků, ženské obřízky pod hrozbou smrti či dalšími potížemi křesťanek v Nigérii, kdy Nejvyšší správní soud dospěl k závěrům o nepřijatelnosti a nedůvodnosti kasačních stížností stěžovatelek namítajících tyto potíže s odkazem na možnost přesídlení v rámci Nigerie či možnost řešení svých potíží s nigerijskými státními orgány nebo organizacemi, zabývajícími se pomocí nigerijským ženám.

V případě, že se stěžovatelka dozvěděla nové zásadní skutečnosti o situaci v zemi původu, jakými by byly informace o ozbrojeném konfliktu, eskalaci násilí, či zavedení práva šaría, tyto by mohly vést k nemožnosti vycestování stěžovatelky pro rozpor se zásadou *non refoulement* (čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publikované pod č. 208/1993 Sb.).

Pokud by pak stěžovatelkou tvrzená změna poměrů v zemi původu po vydání napadeného správního rozhodnutí, tj. v druhé polovině roku 2011, měla znamenat, že u ní vyvstaly nové důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle některého z ust. § 12 až 14b

zákona o azylu, není vyloučeno, aby podala opakovanou žádost [§ 10a písm. e) citovaného zákona].

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. února 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu